

Dristig 4-årsplan

ble overskredet med over 50 prosent!

Ved siste årsskifte utløp Regjeringens langtidsprogram for åndssvakeomsorgen — 4 års planen — og tiden er inne til en sammenligning mellom program og resultater. I Helsedirektoratet får «Hjertebladet» oppgitt disse tall:

Langtidsplanen regnet med 800 nye plasser i åndssvakehjem og daghjem i tidsrommet 1. januar 1958 til 31. desember 1961.

Ved utgangen av 1961 viste det seg at vi i løpet av de fire årene hadde fått 1 139 plasser i åndssvakehjem og 103 i daghjem, tilsammen 1 242 plasser.

Pr. 1. januar 1958 var det i Norge i alt 45 åndssvakehjem med tilsammen 2 084 plasser og 5 daghjem med 180 plasser, dessuten 161 åndssvake i privat pleie under åndssvakehjemmene. Tilsammen 2 425 åndssvake under omsorg.

Pr. 31. desember 1961 var det 63 åndssvakehjem med 3 223 plasser, 11 daghjem med 283

Overlege Chr. Lohne Knudsen.

plasser og 280 åndssvake i privat pleie. Tilsammen 3 785 åndssvake under omsorg.

Gledelig overskridelse.

— De 800 plassene i Regjeringens langtidsprogram for denne

4 års periode ble ansett som et *dristig* mål. Desto gledeligere er det at målet ble overskredet med over 50 prosent! sier Statens overlege i psykiatri, Christofer *Lohne Knudsen* i en samtale med «Hjertebladet». Det skjedde takket være den store interesse og offervilje og det friske initiativ fra de frivillige helseorganisasjoner, andre humanitære organisasjoner og enkeltpersoner i denne perioden. Jeg håper at både interessen, initiativet og offerviljen vil vedvare i tiden framover. For ennå er det lang vei før målet er nådd.

— Hvordan ser De på oppgavene framover?

— Stortingsproposisjon nr. 36 om den videre utbygging av åndssvakeomsorgen vedtatt av Stortinget 24. mars 1961, har i betydelig grad lettet investeringsproblemene for sentralhjemmene. Men ved siden av at utstyr og inventar til sentralhjemmene fremdeles må skaffes på annen måte enn over stortingsproposisjonens låneordning, så er det en rekke mer lokale oppgaver som venter på løsning:

Daghjem i de større befolkningssentra, flere mindre åndssvakehjem som skal samarbeide

med sentralhjemmet og avlaste dette, ettervernshjem, vernet sysselsetting og attføringstiltak.

Til de enkle håndgrep.

— Jeg tror attføringen i årene framover vil spille en stadig større rolle innen åndssvakeomsorgen, fortsetter overlege *Lohne Knudsen*. Etter hvert som vi rår over flere plasser i institusjonene, vil vi få en kategori høyerestående åndssvake som vi hittil ikke har hatt særlig kontakt med. De kan ikke greie å gå på skoler for evneveike, men de kan finne sin plass i ervervslivet på et meget enkelt plan. Før hadde man den utveien å plassere tilbakestående eller personer med atferdsvansker på en gård på landet. Der kunne de gjøre nytte for seg. Nå er landbruket blitt så mekanisert at dette ikke er mulig lenger. I stedet har man fått en del oppmuntrende resultater, f. eks. i England og Nederland, som viser at i grunnen kan de som står tilbake lettere føres inn i industrien hvor man har bruk for folk til å utføre enkle rutinehåndgrep. Her kan de åndssvake, bare de står noenlunde høyt, finne sin plass til glede for dem selv og deres nærmeste.